

ЗАЛУЧЕННЯ ЛЮДЕЙ ДО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ЧЕРЕЗ ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ: АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЛОТНОГО ПРОЕКТУ

О. В. Купенко (м. Суми)

Представлено соціально-психологічну модель залучення городян до розвитку території проживання, складовими якої є відповідним чином адаптовані стартап-технологія і контакт-технологія. Стартап-технологія в її циклічності етапів (гіпотеза – перевірка) обґрунтована необхідністю пов'язати активність органів самоорганізації населення із стратегічними планами розвитку міста. Контакт-технологію (що реалізує умови рівностатусності, спільної мети, інституційної підтримки та пошуку спільних інтересів) розроблено з огляду на необхідність подолання упереджень серед сусідів. За результатами емпіричного дослідження з упродовження соціально-психологічної моделі залучення городян до розвитку території проживання виявлено чинники їхньої співучасті в цьому процесі: різне ставлення до спільної власності (нерозуміння самого факту існування ситуації спільної власності), різне ставлення до впорядкованості громадських місць, а також упередженість, патерналізм, ейджизм тощо.

Ключові слова: орган самоорганізації населення, розвиток території, стратегічний план міста, стартап-технологія, упередження, контакт-технологія.

Постановка проблеми. Важливими для розвитку міста є зв'язки між городянами [5]. Оскільки значну частину його території становлять житлові квартали, у них – двори багатоповерхівок, а в них – самі багатоповерхівки, то актуальним практичним завданням і темою для всебічного наукового осмислення є формування та зміцнення зв'язків між людьми, пов'язаними територією проживання і спільною власністю, натомість – розділеними упередженнями.

Активність об'єднань жителів має бути узгоджена із життєдіяльністю міста в цілому, стратегічним планом його розвитку. Питання міського стратегічного планування досить детально розглянуті науковцями в низці праць (наприклад [2; 11]). У теорії жителям міст у такій діяльності справедливо відведено роль просумента – від сполучення англійських слів “професійний” (professional), або “виробник” (producer), і “споживач” (consumer) [7]. Практика ж засвідчує, що нерозв'язаним повною мірою залишається завдання подолання відчуження пересічних людей від управління територією та від відповідальності за її розвиток.

У цій статті зосередимось на такій формі самоуправління, як орган самоорганізації населення (будинковий комітет) – ОСН (БК). Особливістю цієї форми є колективна, а не індивідуальна реалізація права

громадян на співучасть у місцевому управлінні. Перш ніж долучитися до загальноміських процесів, люди набувають досвід локальної демократії у взаємодії із власними сусідами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Функції органів самоорганізації населення аналізують М. М. Єременко, А. А. Лукашенко, Н. І. Пеліванова [4; 8; 9] та ін. Дослідники доходять висновку, що ОСН на сьогодні не є такою вже ефективною формою, як це ролі вважали: з одного боку, через недостатнє почуття належності до громади, низьку політичну та соціальну активність населення, з іншого – через неповне розуміння ролі ОСН органами місцевого самоврядування і, як наслідок, віддання переваги об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) [4].

Разом з тим дослідники зазначають, що наразі актуальною є потреба більш широкого залучення громадян до розвитку міста. Не втратили свого значення логічні підстави, виділені наприкінці ХХ ст. Я. Карашем: 1) населення є найкращим експертом у справах, що його стосуються; 2) співучасть людей сприяє посиленню належності до місця проживання і діяльності влади; 3) багато робіт, пов'язаних насамперед із благоустроєм, можуть бути виконані лише за матеріальної чи трудової підтримки самих місцевих жителів (цит. за: [8]).

Сприяти залученню громадян до розвитку території проживання покликані навчальні програми відповідної тематики, однак маємо зважати й на те, що далеко не всі дорослі зацікавлені у навчанні. Звичайно, можна обмежитися певною частиною активних умотивованих людей, але більш важливо забезпечити широку співучасть (влада не зайде в кожний під'їзд, щоб зробити його чистим, і не буде опікуватися клумбою, щоб прикрасити кожне подвір'я).

Скористаємося теоретичною моделлю “Рівні залучення громадян до місцевого самоврядування” [6]. О. І. Карий і Я. В. Панас пропонують рівні, які відображають позиції громадян у діапазоні від спостерігачів (не є учасниками) до просумента: 1) надання владою інформації для населення; 2) інформаційний зв'язок із громадянами, тобто не лише надання владою інформації, а й налагодження зворотного зв'язку; 3) діалог із громадянами, що передбачає не лише відстеження зворотного зв'язку, а й урахування отриманих даних у ході планування дій, налагодження механізмів сталих консультацій і переговорів; 4) партнерство з громадою, спільне розроблення конкретних рекомендацій, їх утілення, розвинена співпраця з мережею органів самоорганізації населення, спільна відповідальність влади та громади за процес самоврядування; 5) громадське управління, повний контроль громади за реалізацією програм, громадяни самостійно вирішують свої справи, використовуючи владу як інструмент самоврядування.

О. І. Карий і Я. В. Панас зазначають, що рівень громадського управління – це рівень, якого фактично неможливо досягти, проте до якого варто прагнути. Рух до такого рівня передбачає постійне, довготермінове залучення населення на всіх попередніх рівнях, починаючи від другого [8].

Вважаємо можливим застосовувати модель “Рівні залучення громадян до місцевого самоврядування” в ситуації взаємодії формальних і неформальних лідерів ОСН (БК) з іншими мешканцями будинку. Однак ця модель потребує певного доопрацювання, аби її можна було використовувати в діяльності ОСН (БК): оскільки надана інформація не завжди і далеко не у всіх мешканців знаходить відгук, діалог може перетворитися на гостру суперечку, як наслідок – нові негативні емоції унеможливлять подальше партнерство. Тим самим окреслюється **не вирішена раніше частина загальної проблеми**, взята до опрацювання в цій публікації.

Мета статті: розроблення соціально-психологічної моделі залучення городян до розвитку території спільного проживання через ОСН (БК).

Виклад основного матеріалу. Щоб досягти сформульованої мети, було застосовано методи теоретичного аналізу та синтезу, емпіричне дослідження. Роботу підтримано проектом “Освітня програма підготовки професіоналів у галузі освіти дорослих включно з питаннями громадянської освіти” Представництва DVV International в Україні. Безпосередню участь у реалізації проекту заплановано взяли студенти спеціальності “Соціальна робота” за підтримки викладачів кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

Ідеться про роботу щодо залучення городян до стратегічної участі в розвитку території проживання. Як наголошують Я. Варда і В. Клосовський, наша уява “потопає в сьогодні”, притиснута громадянам щоденних клопотів. Поточне вирішення щоденних проблем відтісняє думки про майбутнє на задній план. Стратегії ж потрібно розробляти, спрямовуючи думки в майбутнє [2]. Щоб пов’язати сьогодні з майбутнім, пропонується технологія стартапу.

Стартап, за визначенням Ст. Бланка і Б. Дорфа, – це серія неперевіраних гіпотез, яким потрібно витримати контакт із споживачем [1]. Успішний стартап – це серія гіпотез, авторам яких вистачило наполегливості на достатню кількість перевірок і корекцій курсу свого руху, а також енергії, щоб ці перевірки та корекції відбулися у стислому інтервалі часу [10].

Розглядаючи діяльність ОСН (БК) як стартап, завдання його функціонування вбачаємо в перевірці гіпотез щодо залучення достатньої кількості людей до розвитку території проживання. Хоча не виключаємо також і завдання отримання спільними зусиллями певного фінансового ресурсу для розвитку території (наприклад, через механізм громадського

бюджету). І щодо залучення людей, і щодо отримання фінансового ресурсу послуговуємося циклічним механізмом функціонування стартапу: гіпотеза, розроблення тесту, тестування, осмислення результату [1].

Відповідно до зазначеного вище (на підставі проведення паралелей з етапами розвитку класичного стартапу) пропонуємо узагальнену для ОСН (БК) технологію стартапу залучення городян до розвитку території проживання (табл.). Представлена технологія є узагальненою в тому сенсі, що залежно від особливостей конкретного ОСН (БК) може бути наповнена на кожному етапі різноманітними заходами, описаними в науково-методичних виданнях. Серед них ініційовані самими жителями збори, опитування громадської думки, толоки, сусідські свята, групи в соціальних мережах. Також це можуть бути заходи, ініційовані місцевою владою, – громадські слухання чи конкурси бюджетів участі.

Таблиця

Розроблення узагальненої для ОСН (БК) технології стартапу залучення городян до розвитку території спільного проживання

Основа процесу розроблення – етапи розвитку класичного стартапу	Пропоновані етапи реалізації узагальненого для ОСН (БК) стартапу	
	з очікуваним результатом залучення людей	з очікуваним результатом отримання фінансового ресурсу
ідея викладена на папері, але ще не протестована на ринку	ідея, викладена на папері, але ще не протестована	ідея, викладена на папері, але ще не протестована
прототип, у якому реалізована наявна ідея і який представлено покупцю	реалізація ідеї у вигляді прототипу чи пілотного проекту, упровадження в межах діяльності ОСН (БК)	реалізація ідеї у вигляді прототипу чи пілотного проекту по залученню ресурсів із джерел внутрішніх (самі жителі) чи зовнішніх (влада, бізнес, грантодавці)
перші прибутки, їх розподіл усередині команди чи спрямування на швидке зростання	перші прибутки у вигляді залучення до співучасті однодумців, зацікавлених у розвитку території	отримання фінансового ресурсу та спрямування його на розвиток території
“посівне” фінансування (так звані “бізнес-ангели” надають повне чи часткове фінансування для виходу стартапу на самоопукність)	налагодження сталої взаємодії з обслуговуючими компаніями, людьми, які можуть представити інтереси ОСН (БК) у владі	“бізнес-ангели” соціальних проектів, поява фінансового ресурсу для прискорення подальшого розвитку території проживання
зростання прибутку, розширення, завоювання та утримання значної частки ринку	спільні історії успіху і бажання продовжувати співпрацю	зростання можливостей розвитку території

Так, в обраній громаді на базі існуючого ОСН (БК) у ході виконання емпіричного дослідження за стартап-технологією було реалізовано кілька різноманітних заходів: сусідське свято “Масляна” (включаючи традиційні святкові заходи, опитування громадської думки, “інформаційне містечко”, квест із пошуку різних партнерів для спільних заходів розвитку території), толоки (роботи на дитячому майданчику, облаштування та догляд за клумбами, ремонт під’їзду), сусідське свято до європейського дня сусідів, групи в соціальній мережі, підготовку заявок на конкурс бюджетів участі.

Тож зробимо кілька проміжних висновків за результатами емпіричного дослідження. Зауважимо при цьому, що висновки, отримані в ході опитування громадської думки на початку емпіричного дослідження, не знайшли свого підтвердження в подальших практиках. Було опитано 67 осіб. Із них на запитання “Чи задовольняє вас стан об’єктів спільної власності у Вашому будинку?” відповідь “так” дали 17,91% опитаних, “ні” – 80,60%, “мені байдуже” – 1,49 %. На практиці ж проявили себе жителі (близько 3 %), яких не просто задовольняє нинішній стан, але в яких зміни звичного викликають досить сильну агресію.

На запитання про те, яку участь опитані можуть взяти в діяльності сусідської спільноти, відповіді розподілилися таким чином: благоустрій прибудинкової території – 54%, проведення сусідських свят – 16 %, робота в координаційній групі кварталу – 13 %, спільне навчання для покращення стану багатоквартирного будинку – 13 %, робоча група для участі в міських програмах розвитку території – 7 %, зустрічі з місцевим депутатом – 10 %, інше – 4 %. Привертає увагу той факт, що лише 13% опитаних визнають для себе можливість навчання для покращення стану спільної власності (що й змусило нас відмовитися на наступному етапі емпіричного дослідження від проведення традиційних тренінгів). Натомість більшість опитаних заявили про свою готовність брати участь у заходах з благоустрою прибудинкової території. Реалізуючи стартап-підхід, у подальших заходах ми перенесли акцент із заходів типу “сусідське свято” на заходи типу “сусідська толока”, але лише для обраної для емпіричного дослідження громади, адже розуміли, що в іншій громаді більш дієвими можуть бути свята, збори чи інші заходи. Слід зазначити, що на практиці (всупереч результатам опитування) в обраній громаді в різних толоках взяли участь від 1 до 30 відсотків жителів. Типовими негативними відповідями на запрошення до взаємодії було: це має робити “ЖЕК”; у нас у будинку є молодші люди, хай вони і працюють (від старших сусідів); зайнятий (зайнята) на роботі до пізнього вечора, а пенсіонери цілий день сидять на лавочках (від молодших).

Таким чином, якщо на початковому циклі реалізації стартап-технології ми виходили з гіпотези, що проблемою співучасті людей у роз-

витуку території їх проживання є різне ставлення до спільної власності (нерозуміння самого факту існування ситуації спільної власності), а також різне ставлення до впорядкованості громадських місць, то практика толок виявила очевидні прояви агресії, патерналізму, ейджизму. Тобто в емпіричній частині дослідження як проблема означилися вияви упереджень. Діагностуємо ці вияви саме як упередження, адже ті взаємини, що існували між сусідами до початку емпіричного дослідження, були настільки обмеженими, що майже унеможливлювали засудження когось з якихось причин, окрім ідентифікації його з певною соціальною групою.

З огляду на виявлені явища модель залучення городян до розвитку території спільного проживання через ОСН (БК) було доповнено контакт-технологією, що базується на теорії контакту (Т. Нельсон, Г. Оллпорт, Є. О. Варшавер, Т. Петтігрю, М. Х'юстон, Г. Ходсон), а також на сформульованих Г. Оллпортом та перевіренних в емпіричних дослідженнях інших науковців необхідних умовах контакту для подолання упереджень. Серед цих умов: 1) рівностатусні (за владою, впливом, соціальним престижем) контакти між представниками більшості і меншості; 2) спрямованість на досягнення спільних цілей; 3) інституційна підтримка (закон, традиції, суспільні настрої); 4) розуміння спільних інтересів, становлення на пошук спільного (цит. за: [3]).

Розглядаючи першу умову, ми виходили з тлумачень напрацьовань Г. Оллпорта, сформульованих його послідовниками: ідеться, власне, про рівностатусність під кутом зору певної ситуації. У багатоквартирному будинку живуть різностатусні люди (бідніші і багатші; ті, хто обирає бідність як стиль життя, і ті, хто обирає, навпаки, багатство як стиль життя), і це створює складності контакту. Однак усі вони мають рівний статус жителя одному будинку і співвласника місць загального користування в цьому будинку, що зумовлює необхідність контакту.

Друга умова робить зрозумілим потенційний ризик ефективності сусідських свят. Г. Оллпорт ілюструє цей ризик на прикладі невдалого чаювання, яке влаштувала жаліслива жіночка для сусідів, розсадивши навколо столу довільно, уперемішку чорношкірих і білошкірих домогосподарок – воно не вдалося саме через брак в учасників контакту спільних цілей. Натомість позитивним прикладом може бути спільна робота над облаштуванням дитячого майданчика чи підготовка заявки на конкурс бюджетів участі. Отож зовсім не йдеться про відмову від сусідських свят як інструменту розвитку довіри (за метафорою Е. Дюркгайма – “соціального клею”). Пов’язані спільним статусом жителі багатоквартирного будинку мають спільними зусиллями зануритися в широке кола питань суспільно-політичного життя регіону, взаємодію з місцевим депутатським корпусом, департаментами та управліннями міськради.

Що ж до третьої умови, то дослідники визначають її найчастіше не як необхідну, а як таку, що підсилює ефект контакту. На нашу думку, щодо ОСН умова інституційної підтримки є чинною (оскільки існує відповідне нормативне забезпечення державного та місцевого рівнів), але лише частково (через дискусії про переваги ОСББ).

Четверта умова пошуку спільного передбачає подальше напрацювання відповідних інструментів, оскільки численні прецеденти в емпіричній частині дослідження засвідчили звичку людей вирішувати питання скоріше в протистоянні з використанням аргументу “сили голосу”.

Слід зазначити, що подолання упереджень і розв’язання породжених ними конфліктів, незважаючи на заходи щодо створення “соціального клею”, в обраній для емпіричного дослідження громаді були доволі емоційно виснажливими. Отож маємо ще працювати й далі над розробленням відповідного інструментарію. А втім, відкритість до інших думок дала нам змогу рухатися в бік зростання стартапу і братися зрештою, за більш складні завдання розвитку території.

За підсумками дослідження на даному етапі отримано досить вагомі результати та зроблено такі **висновки**:

1) на базі моделі “Рівні залучення громадян до місцевого самоврядування” (автори – О. І. Карий і Я. В. Панас) розроблено соціально-психологічну модель залучення городян до розвитку території проживання, складовими якої є відповідним чином адаптовані стартап-технологія і контакт-технологія;

2) стартап-технологія обґрунтована необхідністю пов’язати активність ОСН (БК) із стратегічними планами розвитку міста. У ході реалізації стартапу залучення людей до розвитку території через органи самоорганізації населення доречно було б виокремити напрям залучення людей до розвитку території, а також напрям отримання фінансового ресурсу для розвитку території. Реалізувати обидві ці частини можна, якщо орієнтуватися на циклічність етапів (гіпотеза – перевірка) розвитку класичного стартапу;

3) у ході емпіричного дослідження виявлено проблему упередженості мешканців багатоквартирного будинку до своїх сусідів, яку деталізовано через виявлення агресії у відповідь на будь-які зміни, а також явища патерналізму та ейджизму. Відповідним чином обґрунтовано включення контакт-технології в розроблювану модель залучення городян до розвитку території спільного проживання через ОСН (БК);

4) цікавими спостереженнями емпіричної частини дослідження стали порівняння зовнішнього вигляду території обраного для емпіричного дослідження будинку та сусідніх будинків, взаємин між жителями цих будинків, а також вияви ставлення жителів сусідніх будинків до наявних

процесів і результатів. Однак ці спостереження ще вимагають свого узагальнення та формалізації.

Окремого дослідження вимагає питання визначення необхідної та достатньої кількості жителів багатоквартирного будинку, яка буде стійкою до того, що дуже тривалий час не всі сусіди братимуть участь у розвитку території проживання. Поза розглядом цієї статті залишилася, хоч вона, без сумніву, також заслуговує на увагу, і проблема роботи з асоціальними мешканцями багатоквартирного будинку (за межами ситуації передженості сусідів один щодо одного).

Література

1. *Бланк Ст.* Стартап: Настольная книга основателя [Электронный ресурс] / Ст. Бланк, Б. Дорф. – Режим доступа : <http://coollib.com/b/286999/read#t8>
2. *Варда Я.* Острови надій: розробка стратегії локального розвитку / Я. Варда, В. Клосовскі. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2003. – 339 с.
3. *Варшавер Е. А.* Теория контакта : обзор / Е. А. Варшавер // Мониторинг общественного мнения: экономические и социальные перемены. – 2015. – № 5. – С. 183–214.
4. *Єременко М.* Органи самоорганізації населення як сучасна форма спільного згуртування українських громадян / М. Єременко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 15. – С. 47–51.
5. *Карий О. І.* Аномія громад: наслідки для стратегічного планування розвитку малих і середніх міст / О. І. Карий // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 10 (136). – С. 160–167.
6. *Карий О. І.* Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування : навч. посібник для посад. осіб місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Карий О. І., Панас Я. В. // Асоціація міст України. – К. : Ві Ен Ей, 2015. – 176 с. – Режим доступа : <https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/6misiniweb.pdf>
7. *Карий О. І.* Перетворення мешканця міста на просумента у процесі стратегічного планування розвитку міста / О. І. Карий // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – № 1. – С. 32–44.
8. *Лукашенко А. А.* Особливості повноважень органів самоорганізації населення як специфічної форми демократії в Україні / А. А. Лукашенко // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 3. – С. 88–93.
9. *Пеліванова Н.* Органи самоорганізації населення в Україні як інститути місцевого самоврядування та громадянського суспільства / Н. Пеліванова // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. – 2011. – Вип. 2. – С. 321–331.
10. Студенческие стартапы: организационная поддержка в университете : науч.-метод. пособие [Электронный ресурс] / под ред. О. М. Телиженко, І. О. Золотаревой. – Суми-Харків, 2015. – 96 с. – Режим доступа : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/43223/1/Studentski_startapi.pdf
11. *Шаров Ю. П.* Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти / Ю. П. Шаров. – К. : УАДУ, 2001. – 302 с.

Reference

1. Blank, St., Dorf, B. (2014). Startup: Nastolnaya kniga osnovatelya [The Startup Owner's Manual], <http://coollib.com/b/286999/read#t8> (rus).
2. Varda, Ya., Klosovski, V. (2003). *Ostrovy nadii: rozrobka strategii lokalnoho rozvytku* [Islands of hope]. Ivano-Frankivsk: Nova zoria Publ. (ukr).
3. Varshaver, E. A. (2015). Teoriya kontakta. *Contract theory: Review* [Monitoring of Public Opinion: Economic and Social Changes], 5, 183–214 (rus).
4. Yeremenko, M. (2011). Orhany samoorhanizatsii naselennia yak suchasna forma spilnoho zhurtuvannia ukrainskykh hromadian [Populations self-organizing bodies as a modern form of common unification of Ukrainian citizens]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka* [Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv], 15, 47–51 (ukr).
5. Karyi, O. I. (2012). Anomiya hromad: naslidky dlia stratehichnoho planuvannia rozvytku malykh i serednykh mist [Anomie of communities: consequences for strategic planning of small and medium cities development]. *Aktualni problemy ekonomiky* [Actual problems of economics], 10 (136), 160–167 (ukr).
6. Karyi, O. I., Panas, Ya. V. (2015) *Mistsevi initsiatyvy ta zaluchennia hromadskosti do zdiisnennia mistsevoho samovriaduvannia: Navchalnyi posibnyk dlia posadovykh osib mistsevoho samovriaduvannia* [Local initiatives and public's involvement in the implementation of local self-government]. Asotsiatsia mist Ukrainy. Kyiv: V E E (ukr).
7. Karyi, O. I. (2015). Peretvorennia meshkantsia mista na prosumenta u protsesi stratehichnoho planuvannia rozvytku mista [Transformation of a city resident into prosumer in the process of the city development strategic planning]. *Makretinh i menedzhment innovatsii* [Marketing and Management of Innovations], 1, 32–44 (ukr).
8. Lukashenko, A. A. (2013). Osoblyvosti povnovazhen organiv samoorganizatsii naselennia yak spetsyfichnoi formy demokratii v Ukrayini [Features powers of self-organizations as a specific form of democracy in Ukraine]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava* [Chronicles of KUL], 3, 88–93 (ukr).
9. Pelivanova, N. (2011). Organy samoorhanizatsii naselennia v Ukraini yak instytuty mistsevoho samovriaduvannia ta hromadianskoho suspilstva [The citizens' self-organization bodies as an institute of local government and civil society]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa* [Scientific notes of I. F. Kurasa Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine], 2, 321–331 (ukr).
10. Telizhenko, O. M., Zolotarova, I. O. (2015). *Studencheskie startapy: organizatsionnaya podderzhka v universitete: Nauchno-metodicheskoye posobiye* [Students startups: Organizational Support at the University], https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/43223/1/Studentski_startapi.pdf (rus).
11. Sharov, Yu. P. (2001). *Stratehichne planuvannia v munitsypalnomu menedzhmenti: kontseptualni aspekty* [Strategic Planning in Municipal Management: Conceptual Aspects]. Kyiv: UADU Publ. (ukr).

Купенко Е. В. Привлечение людей к развитию территории с помощью органов самоорганизации населения: анализ результатов пилотного проекта

Представлена социально-психологическая модель привлечения горожан к развитию территории проживания, элементами которой являются соответствующим образом адаптированные стартап-технология и контакт-технология. Стартап-технология в ее цикличности этапов (гипотеза – проверка) разработана ввиду необходимости связать активность органов самоорганизации населения со стратегическими планами развития города. Контакт-технология (реализующая условия равностатусности, общей цели, институциональной поддержки и поиска общих интересов) обоснована необходимостью преодоления предрассудков среди соседей. По результатам эмпирического исследования по внедрению социально-психологической модели привлечения горожан к развитию территории их проживания выявлены факторы их соучастия в этом процессе: разное отношение к совместной собственности (непонимание самого факта существования ситуации совместной собственности), разное отношение к упорядоченности общественных мест, а также предвзятость, патернализм, эйджизм и т. п.

Ключевые слова: орган самоорганизации населения, развитие территории, стратегический план города, стартап-технология, предрассудки, контакт-технология.

Kupenko O. V. Social-and-psychological model for engaging citizens to the development of the area of residence

The social-and-psychological model for engaging citizens to the development of the area of residence which has included adapted start-up technology and contact technology in a proper way is revealed. Start-up technology in its cyclic stages (hypothesis – verification) is reasoned by the need to link the activity of the bodies of self-organization of population with the strategic plans for the city development. Contact technology (which implements conditions of equivalence of statuses, common goal, institutional support and search for common interests) is reasoned by the need to overcome prejudice among neighbours. According to the results of the empirical study on implementation of social-and-psychological model for engaging citizens to the development of the area of residence, the factors of their complicity in this process were revealed, which are different attitudes towards joint ownership (misunderstanding of the fact of a joint property situation existence), different attitudes towards orderliness of public places, and also bias, paternalism, ageism, etc.

Key words: bodies of self-organization of population, development of the territory, strategic plan of the city, start-up technology, bias, contact technology.